

handling med de interne grupper og dermed også en accept af, at den irakiske modstand også er en politisk modstand, og at man er nødt til at søge forståelse med de politiske grupperinger i Irak, der ikke er religiøse fanatikere, men vil bestemme deres eget lands skæbne og ikke vil se værdierne forsvinde.

Det sidste punkt, som statsministeren også lige skal have med i sin »Villyplan«, er det lille ord undskyld. Jeg tror, det er vigtigt, at statsministeren, Bush og Blair som hovedarkitekterne bag det, der har forvoldt så meget nød, viser storheden til at stå op og sige: Undskyld, vi tog fejl på samtlige afgørende stræk, vi beklager samtlige overgreb, samtlige uretfærdigt dræbte i Irak. Vi påtager os ansvaret for noget, vi slet ikke kunne overskue. Vi havde ikke håbet, det var endt sådan, men vi undskylder det. Det tror jeg ville løse ganske meget op, men tak for debatten.

Hermed sluttede forhandlingen.

Tredje næstformand (Helge Adam Møller): Afstemningen om de fremsatte forslag til vedtagelse vil som tidligere nævnt først finde sted torsdag den 7. december 2006.

Den sidste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 12:

Forslag til folketingsbeslutning om dansk tilbagetrækning fra Irak.

Af Niels Helveg Petersen (RV) og Mogens Lyketoft (S) m.fl.

(Fremsat 24/10 2006).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Som sagt har Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre fremsat beslutningsforslaget om dansk tilbagetrækning fra Irak, hvorefter regeringen opfordres til at udarbejde en plan for tilbagetrækning af de danske styrker i Irak så hurtigt som muligt.

Vi har jo lige haft en livlig debat, hvor mange problemstillinger er blevet vendt, og jeg skal forsøge at undgå at gentage disse. Men jeg vil fokusere på spørgsmålet om de danske styrkers tilstedeværelse i Irak, som er kernen i beslutningsforslaget.

Lad mig starte med at sige, at der i dag desværre stadig intet ansvarligt alternativ er til en international militær tilstedeværelse i Irak. Jeg kan oplyse, at al-Hakim netop har forladt Det Hvide Hus her for et par timer siden og sagt, at han beder de amerikanske styrker om at blive.

Det er af samme grund, at FN, vel at mærke efter anmodning fra den irakiske regering, netop har vedtaget en ny sikkerhedsrådsresolution, der forlænger bemyndigelsen af den multinationale styrke med endnu 1 år. Også Danmark må yde sit til at løfte denne opgave. Vi må være os vores ansvar bevidst, ellers overlader vi det demokrati, som Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre faktisk var med til at beskytte i et par år, og det var fint, til terroristerne og fundamentalisternerne.

Vejen frem er jo ikke at give disse frit spil, for prøv nu at tænke på, hvad der ville ske, hvis de multinationale tropper pludselig forlod Irak. Statsministeren har lige nævnt, hvordan Forsvarets Efterretningstjeneste så sent som – var det i går morges eller i morges? – advarede kraftigt imod det, og lad mig udvikle dette: Hvad ville det betyde for den demokratiske proces, der kun netop er ved at spire? Hvad ville det betyde for landets sammenhæng? Hvad ville det betyde for det i forvejen alt for høje voldsniveau? Det ville stige, demokratiet ville falde, og landet ville måske blive splittet op med stor uro og usikkerhed i regionen til følge.

Kl. 19.25

De fleste eksperter er da også enige om, at det er for tidligt at trække sig ud af Irak. Følgerne er uoverskuelige. Irak kan falde fra hinanden, formentlig for at blive delt op i to eller tre etniske og religiøst betingede regioner eller stater med en meget ulige ressourceadgang. I den proces ville volden eskalere yderligere, og vi ville se et betydeligt større antal flygtninge og internt fordrevne, end tilfældet er i dag. Al-Qaeda ville forsøge at udnytte situationen, og der ville være risiko for, at Irak bliver en såkaldt failed state.

Samtidig ville de demokratiske processer og institutioner, der netop er blevet etableret, og som S og R altså har støttet igennem et par år, blive undermineret. Irakerne ville ikke være i stand til at kontrollere sikkerhedssituationen i

den grad, som er en forudsætning for, at demokratiet kan få lov at udfolde sig.

Kaos i Irak er i ingens interesse, og derfor sluttede alle arabiske lande, kan jeg oplyse Folketinget om, under mødet i »Forum for the Future« i sidste uge, hvor vi deltog, op om den irakiske regering. Uanset hvad man havde ment om 2003, sagde de, må vi stå sammen om denne regering. De tænkte naturligvis på, hvad det kunne få af konsekvenser for hele regionen, hvis Iraks regering lades i stikken.

I det brev fra premierminister al-Maliki til FN's generalsekretær, der er et bilag til den nye sikkerhedsresolution, som Danmark jo altså stemte for i Sikkerhedsrådet, giver al-Maliki udtryk for en stærk ambition om relativt hurtigt at overtage så meget ansvar som muligt på sikkerhedsområdet. Jeg havde en samtale med ham i lørdags i Bagdad, og da var det hans klare ønske at overtage hele ansvaret for sikkerheden i løbet af 2007. Det er en målsætning, som regeringen naturligvis bakker op og støtter med uddannelse og træningsinitiativer, og processen er allerede godt i gang. Gradvis får de irakiske sikkerhedsstyrker flere opgaver, og gradvis overdrages ansvaret for sikkerheden til de irakiske myndigheder.

Indtil videre er ansvaret for sikkerheden i to af Iraks 18 provinser overdraget til de lokale irakiske myndigheder. Det skete i Al Muthanna-provinsen i juli måned og i Dhi Qar-provinsen i september måned, og flere provinser ventes at følge snart. I første omgang bliver det formentlig Najafprovinsen og dernæst sandsynligvis Maysanprovinsen. Så vil der i det sydøstlige Irak kun være Basraprovinsen tilbage, som er det økonomiske og politiske knudepunkt i regionen. Her er det så håbet, at ansvarsoverdragelsen vil kunne finde sted i løbet af foråret 2007.

Når man vurderer, hvornår sikkerhedsansvaret i en given provins kan overdrages til de irakiske myndigheder, koordineres dette af sikkerhedsoverdragelseskomiteen, der lægger vægt på de irakiske sikkerhedsstyrkers kapabiliteter. Processen er derfor et udtryk for, at de irakiske sikkerhedsstyrker hele tiden bliver flere og bedre uddannet.

Et andet eksempel på, at de irakiske sikkerhedsstyrker gradvis bliver dygtigere, er, at det irakiske forsvarsministerium i september 2006 overtog den operative kommando med alle tre værnss kommandostrukturer over to militære divisioner, og flere militære divisioner ventes at følge inden for en overskuelig fremtid.

Af den nye sikkerhedsresolution fremgår det, at den irakiske regering og den multinationale styrke har opstillet tre fælles mål, nemlig at Irak for det første skal overtage ansvaret for rekruttering, uddannelse, forsyning og bevæbning af de irakiske styrker; at Irak for det andet skal overtage kommandoen og kontrollen med alle irakiske sikkerhedsstyrker; og at den irakiske regering for det tredje får overdraget ansvaret for sikkerheden.

Efterhånden som de irakiske sikkerhedsstyrker magter flere opgaver og får overdraget mere ansvar, vil de multinationale styrkers rolle ændres. Der vil blive tale om en gradvis mere tilbagetrukket rolle. Det vil selvfølgelig også påvirke de danske styrker. I forbindelse med at ansvaret for sikkerheden i Basra overdrages til de irakiske myndigheder, vil justering af styrkernes opgaver samt tilpasning i antallet af tropper også kunne omfatte det danske styrkebidrag. Det er der ikke noget nyt i. Regeringen har redegjort for denne proces i sin irakanalyse, og det fremgår også af beslutningsforslag B 139 fra maj måned, der giver de danske styrker deres nuværende mandat. Men den endelige beslutning af den art afhænger selvsagt af den videre udvikling i de kommende måneder.

Situationen i Irak er utilfredsstillende, og der er lang vej endnu, men trods den blodige terror er der opnået meget. Rammerne for en helt ny demokratisk orienteret fremtid for landet er skabt med forfatning, valg, parlament og samlingsregering. Der er frie medier og et frit erhvervsliv, og økonomien er i fremgang. Således var der ved den seneste opgørelse 54 tv-stationer, 114 radiostationer og 268 aviser og magasiner, mens der ikke var nogen kommercielle tv- eller radiostationer eller uafhængige aviser og magasiner under Saddam Hussein-regimet.

Samtidig er BNI pr. indbygger steget fra et lavpunkt på omkring 480 USD i 2003, og i 2006 forventes indkomsten at stige yderligere til 1687 USD pr. indbygger. Antallet af biler er femdoblet, hvilket jo også siger noget om, at der må være kommet lidt økonomi, for slet ikke at tale om antallet af mobiltelefoner, som nu altså også bruges rigeligt dernede. Antallet af internet subscribers er steget fra 4.500 til 197.000 og telefoner fra 133.000 til 8 millioner.

Så altså, i det civile liv foregår der rent faktisk nogle fremskridt på trods af alle de ubehageligheder, der er notoriske.

Fra bidraget til at styrke demokratiet og den demokratisk valgte regerings autoritet agter vi at forøge indsatsen i Bagdad med støtte til politi og militærtræning og støtte til en bedre fungerende centraladministration.

Så regeringen har en plan, uanset hvor meget oppositionen benægter det – men det er den jo også nødt til at benægte, ellers har den jo ikke noget at kritisere. Planen går ud på at styrke demokratiet, den demokratiske regering, civilsamfundet, genopbygningen og levere det fornødne sikkerhedsbidrag hertil. For vi skal ikke militært være i Irak længere end nødvendigt. Det ønsker hverken Iraks regering eller vi, hvilket Iraks udenrigsminister, statsminister og jeg var enige om i vores samtaler i sidste uge. De påpegede dog, at der stadig vil være behov for sikkerhedsmæssig støtte nogen tid endnu for at sikre demokratiets levedygtighed.

Det tredje element i planen vil selvfølgelig være at styrke det regionale spor i forhold til naboerne. Der mærker jeg jo en dyb uenighed i SF, idet hr. Villy Søvnald gerne vil have, vi taler med naboerne, mens hr. Holger K. Nielsen blev fuldstændig vild i hovedet, da fru Pia Christmas-Møller talte om Iran. Altså, nu så SF lige finde ud af, hvilket ben man vil stå på, er det hr. Villy Søvnalds, eller er det hr. Holger K. Niensens?

Det vil vi jo nok få at vide i dag, nu, men nu er hr. Holger K. Nielsen jo ikke til stede, så vi får nok kun Villys plan. Men hr. Holger K. Nielsen er altså uenig med Villy. Der er forvirring i oppositionen, her i dag sagde de »straks«, og i beslutningsforslaget siger de »snarest muligt«, og sådan nogle forvirrede meldinger kan vi jo ikke rigtig bruge til noget.

Men ønsket fra alle arabiske lande, ønsket fra Iraks regering, ønsket fra FN's Sikkerhedsråd er altså, at man må forkaste S og R's beslutningsforslag. Der er ikke nogen, der ønsker, at man rykker hurtigt ud. Det er derfor, jeg på regeringens vegne må opfordre til, at beslutningsforslag nr. B 12 forkastes, idet jeg til slut vil påpege, at den respekt, som S og R med rette ønsker om FN, jo ikke fremmes af at sidde FN's netop gentagne appel overhørig. Det gør man jo, når nu vi igen i FN har opfordret landene til at blive og hjælpe Irak.

Så vi støtter faktisk FN både politisk og praktisk i Irak, hvad oppositionen ikke gør, ligesom vi jo netop bidrager til opbygningen af de irakiske sikkerhedsstyrker og genopbygningen af det irakiske samfund, sådan som S og R ønsker –

uden at ville være med til det. Derfor bestræber vi os ligesom den irakiske regering og de 71 pct. af irakerne, som S og R henviser til, på, at Irak kan klare sig selv inden for 1 år. Det håber vi da alle.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi siger tak til udenrigsministeren. Og så er det hr. Jens Hald Madsen som ordfører. Ordføreren for forslagsstillerne får ordet til sidst.

Jens Hald Madsen (V):

I Danmark bekræfter B 139 fra den 30. maj 2006 vores nuværende mandat, som løber til den 1. juli 2007.

Den 28. november vedtog FN's Sikkerhedsråd enstemmigt en ny resolution, 1723, om Irak, som handler om at forlænge mandatet for den multinationale sikringsstyrke med 1 år til udgangen af 2007.

Så kunne man jo sige, at det var det. På baggrund af det kan Venstre afvise beslutningsforslaget. Men jeg synes alligevel, at jeg vil føje lidt til i forhold til, hvad der står indholdsmæssigt i det her forslag.

Der kommer faktisk nogle postulater om, at der ikke er nogen alliance tilbage. Og jeg vil bare sådan lige for de øvrige pointere, at de, der fortsat bidrager til den multinationale styrke, ikke kun er, forstå mig ret, USA, England og Danmark. Det er også Albanien, Bulgarien, Estland, Letland, Litauen, Makedonien, Polen, Rumænien og Tjekkiet, og derfor synes jeg, at det er for nemt, når man siger, at der ikke er nogen alliance tilbage.

Jeg synes måske også, at de, der er kommet med forslaget, skulle overveje, om man fortsat skulle fremsætte det her beslutningsforslag, når man tænker på Forsvarets Efterretningstjenestes trusselsvurdering, hvor det egentlig står lysende klart, hvad konsekvensen kan være, hvis man trækker de danske styrker tilbage.

KL 19.35

Hvis det virkelig er sådan, at man inderst inde ønsker at forhindre en potentiel borgerkrig, ja, så burde man lytte noget mere til Forsvarets Efterretningstjenestes trusselsvurdering om konsekvensen af at trække styrkerne ud.

Så har vi jo talt meget i dag om bl.a. signalgivning. Og det, der er ved den her signalgivning, er: Hvad er det for et signal, man sender til den irakiske befolkning? Hvilket signal ønsker man at sende? Hvad er det for et signal, man sender til de terrorister, som sprænger en bilbombe? Er

det, at jo flere bomber, de sprænger, desto usikrere bliver vi på hånden, og desto utryggere kan den irakiske befolkning være med hensyn til, om de fortsat kan få beskyttelse udefra.

Hvad er det egentlig for et signal, vi sender til den danske soldat, som risikerer sit liv, ved hele tiden at komme med alle mulige mærkelige beslutningsforslag om, at nu skal I trækkes hjem? Er det ikke et udtryk for, at man rent faktisk ikke sætter pris på det arbejde og den idealisme, som der er hos de danske soldater? Er det ikke grundlæggende farligt og et helt forkert signal at sende?

Sluttelig vil jeg sige, at det, der er problemet og har været problemet i hele det her debatforløb i dag, har været, at man ikke er enige om, hvad alternativet er. Man har ikke nogen tidsplan. Man kan ikke forklare, hvordan man så skal løse problemerne. Enhedslisten siger, de har en plan. SF siger, de har en anden plan. De Radikales plan har jeg endnu ikke fundet ud af hvad er, andet end at hr. Niels Helveg Petersen med sikkerhed ved, at vi på et tidspunkt trækker os ud. Det er vi, som statsministeren sagde, meget glade for at vide nu.

Så på den baggrund vil jeg sige generelt, at det er en dårlig idé at sende det her signal. Det kan opfattes fuldstændig forkert af de folk, som vi i virkeligheden burde støtte, de danske soldater og den irakiske befolkning.

Første næstformand (Svend Auken):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Mogens Lykketoft som ordfører.

Mogens Lykketoft (S):

Jeg må konstatere, at man simpelt hen ikke kan lave en aftale med hr. Jens Hald Madsen. Vi var enige om for et øjeblik siden, at det ikke var muligt for nogen af os at gå herop og sige noget, vi ikke havde sagt tidligere i dag. Hr. Jens Hald Madsen var et levende bevis på, at det er tilfældet.

Jeg vil nøjes med at gentage et punkt fra det, jeg tidligere har sagt, og det er, at vores holdning om tilbagetrækning fra Irak på ingen måde kan tages til indtægt for det ubehagelige synspunkt, at vi har kritik mod soldaternes indsats på det politiske mandat, et flertal i Folketinget til enhver tid giver dem.

Første næstformand (Svend Auken):

Og så, undskyld, hr. Mogens Lykketoft, det var lidt for hurtigt. Man skal aldrig undervurdere kvindelige parlamentarikere.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jamen jeg vil gerne spørge om noget, der ikke er blevet spurgt til tidligere i dag. Jeg vil gerne spørge til beslutningsforslaget, som hr. Lykketoft er med til at fremsætte. Der står i bemærkningerne, første spalte, nederst, at Polen har bebudet, at de vil trække deres soldater hjem inden årets udgang. Hvorfra har man den oplysning? Har man særlige kanaler, hemmelige eller lignende?

(Kort bemærkning).

Mogens Lykketoft (S):

Det er en melding, der tidligere er kommet fra polsk side. Jeg er af udenrigsministeren tidligere på dagen blevet underrettet om, at det ikke er den aktuelle melding fra den polske regering.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

I samme sætning står der, at Italien har bekendtgjort, at man vil trække soldaterne hjem, og det bliver også brugt som alibi for, at Danmark stort set er det eneste land, der ikke kan indse visdommen i, at vi skal trække vores soldater hjem hurtigst muligt.

Kl. 19.40

Er det ikke sådan, at Italien faktisk primært har opereret i en af de provinser, som netop er overgået til irakerne som deres ansvarsområde, og at det måske nok så meget er en begrundelse for, at man vælger at trække soldaterne hjem?

(Kort bemærkning).

Mogens Lykketoft (S):

Nej, vil jeg sige til fru Pia Christmas-Møller. Begrundelsen for, at de italienske styrker trækkes tilbage, er, at flertallet i Italiens parlament skiftede ved valget, og at den nye regering havde en anden politik på området på akkurat samme måde, som det ville ske, hvis flertallet i denne sal skiftede ved et valg nu.

Første næstformand (Svend Auken):

Ja, så tror jeg godt, vi kan sige farvel til ordføreren og gå videre i ordførerrækken. Den næste er hr. Hans Kristian Skibby som ordfører.

Hans Kristian Skibby (DF):

Sammenfattende kan jeg konstatere, at situationen i Irak er blevet grundigt belyst i Folketinget i dag, dels under forespørgselsdebatten tidligere, dels også nu, hvor vi skal tage stilling til Socialdemokraternes og De Radikales forslag om at trække det danske støttebidrag ud af Irak.

Dansk Folkeparti har støttet og støtter fortsat dansk deltagelse i Irak. Vi vil bestemt gerne trække vores soldater hjem, men først når der er en rimelig sikkerhed og en sandsynlighed for, at irakerne selv vil kunne være i stand til at overtage de militære og sikkerhedsmæssige opgaver. Alt andet vil efter Dansk Folkepartis opfattelse være uanstændigt. Vi indlod os på opgaven som led i terrorbekæmpelse, og fordi der var overvældende indicier for, at Saddam Hussein gemte på masseødelæggelsesvåben. Desuden var diktatoren Saddam Hussein en evig kilde til usikkerhed og krig i hele Mellemøsten og dermed til store flygtningestrømme både fra Irak, Iran og andre lande i regionen. Der var altså også derfor al mulig grund til at komme af med Saddam Hussein.

Ligeledes vil jeg endnu engang påpege, at de allierede styrker er i Irak på et godkendt FN-mandat, og at vi er der efter ønske fra et demokratisk valgt irakisk parlament og fra regeringen. Det ville være forkert at kaste den menige iraker tilbage i armene på de vanvittige terrorister, der hver eneste dag med bomber, bortførelser og nakkeskud forsøger at tyrannisere befolkningen og skræmme de vestlige soldater ud af Irak. Vi må tage vores del af ansvaret og rydde op og få bragt en vis orden, jo før, jo bedre. Men det virker efter vores opfattelse lidt letkøbt og ikke særlig solidarisk, når Socialdemokratiet og De Radikale siger, at vi bare skal trække os ud nu.

Hvis man kigger på det forslag til vedtagelse, som blev fremsat under den tidligere behandling af forespørgsel nr. F 7, synes jeg da, at det i den forbindelse er interessant at se, at der stod, at det skulle være en tilbagetrækning straks, og det har Socialdemokraterne og De Radikale så været medunderskrivere på til debatten i dag. Men i det forslag, som vi nu skal debattere her, står der, at det sådan set bare trods alt skal være snarest muligt. Og der kunne det selvfølgelig være interessant at se, hvad forskellen er på snarest muligt og straks. Ellers vil jeg da anbefale, at forslagsstillerne ændrer deres forslag til det, som de selv har støttet under den tidligere debat.

På det grundlag kan Dansk Folkeparti ikke støtte det fremsatte beslutningsforslag.

Første næstformand (Svend Auken):

Og så er det fru Pia Christmas-Møller som ordfører.

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg skal da gerne beklage over for forslagsstillerne, hvis det er en fejlbedømmelse, når jeg har tænkt mig at tage beslutningsforslaget alvorligt og give det en komplet bemærkning med på vejen. Men det har jeg faktisk tænkt mig.

Det kan jo åbenbart ikke siges for tit eller for tydeligt: De danske tropper skal ikke være i Irak et eneste øjeblik længere end nødvendigt. Ingen skal heller tvivle på, at målet er at fremme og understøtte en udvikling, der kan bane vejen for, at irakerne med deres demokratisk valgte ledere i spidsen hurtigst muligt selv kan overtage ansvaret for deres eget land. Det er det konkrete strategiske mål, det har det hele tiden været, og det holder vi stædigt og uden vaklen fast i.

Trak vi vores tropper hjem i morgen, ville vi ikke alene svigte FN og de demokratisk valgte ledere, men værst af alt ville vi svigte den ganske almindelige iraker, som har vist tillid til det internationale samfund og demokratiets metoder frem for diktaturets og voldens. Pakkede vi og den øvrige koalition alt ned for at være ude, inden ugen var omme, hvis det kunne lade sig gøre, ville vi efterlade irakerne i et ragnarok og voldskaos, der siger sparto til de i forvejen ganske store problemer. Vi risikerer, at volden vil sprede sig som en steppebrand også til de provinser, hvor det i dag går relativt godt, og hvor irakerne har fat i en god udvikling. Det dokumenteres også i Forsvarets Efterretningstjenestes rapport fra i dag. Den har hr. Villy Søvndal og andre ikke været så optaget af at referere fra, men det står sort på vidt, oven i købet fremhævet i hovedkonklusionerne.

Kl. 19.45

Premierministeren i Irak, al-Maliki, har gentagne gange givet udtryk for et håb om, at man allerede i 2007 ville være i stand til at overtage det fulde ansvar for udviklingen i landet. I den sydlige del af Irak, hvor det danske bidrag yder en indsats, har koalitionen allerede overdraget ansvaret til irakerne i to provinser, og en tredje er på vej formentlig allerede her i december, mens Basraprovinserne måske kan overgives senere i løbet af 2007. Når det sker, vil det naturlig-

vis, som jeg tidligere har sagt, få konsekvenser for det danske bidrag. Det siger sig selv.

Det er en kendsgerning, at der er stor forskel på sikkerhedssituationen fra provins til provins, og det er en kendsgerning, at der er betydelige problemer. Kan Det Radikale Venstre eller Socialdemokratiet, som jo ellers plejer at lægge meget vægt på FN, give blot ét argument for, at vi skal svigte et enigt Sikkerhedsråd, FN og en direkte appel fra den folkevalgte leder i Irak, som må antages at have en hovedinteresse i en positiv udvikling i sit eget land?

Ingen, *ingen*, der kender til problemerne på jorden i Irak, mener, at løsningen ligger i, at alle internationale tropper trækkes hjem med det samme. Tværtimod er alle, der ved en lille smule om det, enige om, at det ikke er løsningen endsiges svaret på problemerne.

I beslutningsforslaget hedder det:

»En ny dansk Irak-strategi bør tage udgangspunkt i, at udenlandske soldater i Irak ikke skaber mere, men mindre sikkerhed.«

Sikken en miskreditering af bl.a. de danske soldaters indsats, som bliver rost fra alle sider. Videre hedder det i beslutningsforslaget:

»Hjemsendelse af de danske soldater skal ikke betyde ophør af dansk engagement i Irak.«

Ja, sådan står der. Da vi jo er enige om, at der en del sikkerhedsproblemer i Irak, må jeg spørge: Hvem skal så passe på de danske civile, som åbenbart gerne må hjælpe med at genopbygge Irak? Hvem skal passe på dem? Jeg spørger Det Radikale Venstre, jeg spørger Socialdemokratiet. Er det irakerne, eller hvem er det?

Videre hedder det i beslutningsforslaget:

»Således skal Danmark – i samarbejde med den irakiske regering – fortsætte et langsigtet fokus på genopbygning af Irak, herunder af de irakiske sikkerhedsstrukturer.«

Og så står der endelig: »Det danske forsvar kan indgå i arbejdet hertil.«

Jamen er det ikke lige det, vi gør, sammen med vores koalitions partnere? Eller hvordan er det lige, det skal forstås? Handler det om, at danske civile gerne må hjælpe irakerne, og at det må danske soldater sådan set også måske en gang imellem, bare de altså ikke indgår i en koalition, bare vi er i Irak helt alene? Er det det, det handler om?

Det skriger til himmelen. Vi afviser forslaget. Jeg håber, at Det Radikale Venstre og Socialdemokratiet, som jo i den grad har været ledt af andre end sig selv under dagens debatter om Irak og Afghanistan, kan give os bare en lille

smule af svaret på de spørgsmål, der i øvrigt blafrer i vinden.

Første næstformand (Svend Auken):

Ja, tak til ordføreren. Så er det hr. Villy Søvnal som ordfører.

Villy Søvnal (SF):

Jeg skal også gøre det kort, for vi har jo haft en lang diskussion i dag om Irak. Jeg synes måske igen, hr. Jens Hald Madsen bidrog til sådan den almindelige munterhed – og det sætter jeg virkelig meget pris på – da han betegnede det, der er tilbage, som en stærk alliance. Det synes jeg altså udtrykker en sjælden form for underfundig jysk humor, som jeg godt vil kvittere for.

Sandheden er jo, at det her er en katastrofal ulovlig krig, at Danmark aldrig skulle have deltaget, at SF konsekvent har sagt nej, og at der ikke findes nogen militær udgang på det her. Den erkendelse har nået hovedparten af de europæiske hovedstæder, og jeg vil da heller ikke udelukke, at den på tidspunkt når København. Da skal vi så formentlig opleve de borgerlige ordførere holde en ny tale, og der synes jeg, man skal begynde at forberede sig på, at nederlag og tilbagetog sjældent er meget ærefulde og smukke at se på.

Vi støtter forslaget.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg vil meget gerne vide, hvem skal passe på de civile danskere, som gerne ifølge forslaget må bidrage til genopbygningen i Irak, når nu ikke danske soldater og koalitionen må?

(Kort bemærkning).

Villy Søvnal (SF):

Det er vores opfattelse, at de danske soldater i Irak burde trækkes tilbage, for ved at have soldater i Irak er vi med til sådan at lege med i den leg, der oprindeligt startede som en krig, og spil- le vores rolle i den rollefordeling, der er. Og jeg er helt overbevist om, at det ikke er med til at bringe en løsning på de problemer, der er i Irak i dag, men tværtimod til at forstærke problemerne.

Kl. 19.50

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg vil gerne vide, hvem der skal passe på de civile danskere, som gerne må blive i Irak ifølge

forslaget. Ifølge forslaget skal de danske soldater trækkes hjem hurtigst muligt, hellere i går end i morgen i virkeligheden, det har jeg forstået. Men de civile danskere, som gerne må blive der – også langsigtet – hvem skal passe på dem? Vi er jo enige om, at der er meget farligt i mange dele af Irak netop for tiden; det har jeg jo hørt gentagne gange fra hr. Villy Søvndal i dagens løb. Jeg går ud fra, at en vis beskyttelse af de civile, vi vil sende derned, vil finde sted. Hvem skal stå for den?

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

I stedet for sådan at tage et enkelt element ud af situationen i Irak har vi været optaget af at tage den overordnede diskussion om, at der ikke findes noget svar ved at fortsætte den nuværende militære tilstedeværelse og indsats; hver måned er værre end den forudgående både i forhold til irakiske drab og i forhold til militære drab af styrkerne dernede. Derfor er man nødt til at finde forhandlede løsninger.

Når Bakerkommissionen har talt i morgen, tror jeg i øvrigt også, at den konservative ordfører vil være i stand til at holde en meget smuk ordførertale om nødvendigheden af at finde politiske løsninger, og så kan det være, at vi bedre kan mødes.

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Jeg skal gøre det kort. Nu ved jeg godt, at SF er et parti med stor bredde, men for nu lige i hvert fald at få styr på min forvirring vil jeg gerne høre, om det er hr. Holger K. Nielsens udlægning, eller om det er hr. Villy Søvndals udlægning, at vi skal snakke med naboerne. Skal vi snakke med naboerne dernede, eller skal vi ikke snakke med naboerne dernede?

Jeg synes, jeg hører nogle meget forskellige udtalelser med hensyn til Iran, med hensyn til hvordan vi skal håndtere problematikken omkring Iran i forbindelse med Irak. Jeg har hørt to vidt forskellige udlægninger nu, hvilken en af dem er den rigtige?

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Det helt rigtige er både at lytte efter, hvad hr. Holger K. Nielsen, som er meget klog på udenrigspolitik, siger, og høre efter, hvad jeg siger.

Det, jeg tror, hr. Holger K. Nielsen er optaget af, er, at når man har svunget sig så højt op på

den moralske hest, som statsministeren har, at den store kamp – og i den kamp findes der intet kompromis, sagde statsministeren; det var et direkte citat af Bush ligesom så meget andet – foregår mellem forskellen på demokrati og diktatur, og så skal kravle ned igen, skal man bare overveje, at nedstigningen kan blive meget lang.

Jeg tror, det såmænd bare var for at forberede den situation, at hr. Holger K. Nielsen, som er et usædvanligt venligt menneske, og som altid har blik for folk, der kan risikere at komme i problemer, advarede imod den situation.

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Nu kan jeg så forstå, at det her bliver det helt store kolde tagselvord. Så er det jo også nemmere at finde tilbage og sige: Jeg havde i hvert fald ret. Men nu var det jo altså ikke statsministerens mening, jeg bad om, det var SF's mening, og det er den, jeg spørger hr. Villy Søvndal om.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Hvis jeg skal prøve at granske, hvorfor hr. Holger K. Nielsen har udtalt sig, som han har, er jeg sikker på, at det er, fordi han har været bekymret for De Konservative og også for Venstrefolk.

Derfor har han sagt, at når nu man befinder sig helt oppe i moralens allerhøjeste træ og holder de der stærke taler, som kan have en dramatisk appel, om forskellen mellem diktatur og demokrati og ved, at man om lidt skal til at samarbejde med nogle af dem, der af statsministerens bedste ven Bush er omtalt som Ondskabens Akse, nemlig Iran, så er det ikke ret pynteligt, hvis ikke man har overvejet, hvordan man tilbage lægger den der lange vandring. Så jeg tror bestemt, det var et venligt råd fra hr. Holger K. Nielsen; sådan forstod jeg ham.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi siger tak til ordføreren. Så er det hr. Rune Lund som den sidste ordfører, inden ordføreren for forslagsstillerne får ordet.

Rune Lund (EL):

Vi har jo haft en god lang debat under forespørgsel F 7, og der stod det da også fuldstændig klart, hvad Enhedslistens holdning er til troppernes tilstedeværelse i Irak, og den er, at de er en del af problemet og ikke en del af løsningen. Krigen i Irak, som startede i 2003, har påført det irakiske folk ufattelige lidelser, 655.000 civile

er døde som følge af krigen. Der er intet, der tyder på, at det bliver bedre, der er kun noget, der tyder på, at det bliver værre, og derfor skal vi have tropperne ud, så vi kan åbne for andre løsninger.

I den forbindelse annoncerede jeg under forespørgsel F 7, at vi i Enhedslisten har lavet et lille papir, som er Enhedslistens forslag til et freds- og forsoningsforslag for Irak. I den forbindelse vil jeg gerne sige, at det jo ikke er sådan, at vi kommer med løftede pegefingre fra Enhedslistens side og siger: Nu skal I bare høre, hvad Enhedslisten har regnet ud her oppe på de nordlige breddegrader i Europa, og så skal I bare gøre lige præcis, hvad vi siger, og hvad vi synes.

Kl. 19.55

Det her handler om, at irakerne kommer i centrum, at det er irakerne, der slår takten frem for, at det er sådan, som vi ser det ske i dag, hvor det er USA, som i al for høj grad slår takten, og hvor FN og ikke mindst irakerne er kørt ud på et sidespor. Så den plan, vi har fremlagt, de ideer, vi har fremlagt, er nogle ideer, som går i en bestemt retning, i forhold til hvilke initiativer man kunne igangsætte for at få fred i Irak.

Planens punkt 1 er indlysende at trække tropperne ud, i og med at det forudsætningen for alle elementer i planen.

Punkt 2 er meget vigtigt og lige så vigtigt som punkt 1, nemlig støtte til opbygning af de demokratiske og folkelige kræfter i Irak, simpelt hen støtte til de demokratiske kræfter, som kan styrke demokratiet, lave demokratiet fra nedenunder.

En af de kræfter, som jeg gerne vil nævne i den sammenhæng, er den irakiske fagbevægelse. Vi har bl.a. i Enhedslisten haft folk inviteret herop fra den irakiske fagbevægelse til at turnere rundt, deltage i debatmøder og komme med deres syn og fortælle om, hvordan de er med til at opbygge de demokratiske organisationer i Irak fra nedenunder, som er med til at inddrage folk. Den slags organisationer tror jeg og tror Enhedslisten er værd at satse på.

Som punkt 3 vil vi indkalde til en snarlig freds-konference, der kunne indkaldes af FN. Denne konference kunne tage udgangspunkt i Den Arabiske Ligas konklusioner fra november 2005, konklusioner, som har en overvældende opbakning blandt de tre hovedgrupper i Iraks befolkning. Og de tre punkter er for det første afvisning af terrorisme, for det andet at alle parter – alle parter – skal deltage i den politiske proces, og for det tredje skal der være en tidsfrist for tilbagemelding af styrkerne/tropperne og ind-

dragelse af ikketerroristiske modstandsgrupper i det politiske liv.

Vi skal have sat gang i en længerevarende fredsproces. Det kunne være under FN-overvågning, det ville være det mest naturlige. Og i en overgangsfase kan det være nødvendigt med fredsbevarende FN-styrker, der kan fungere som en tillidskabende foranstaltning mellem hidtidige fjender. Det, der er vigtigt her, er, at det er FN, der får den centrale rolle, og at det ikke bare bliver et FN, som er et anneks eller et halehæng til en politik, som reelt er dikteret af USA.

Som en del af fredsprocessen er det også sådan, at alle, der har begået krigsforbrydelser, skal stilles for en krigsforbryderdomstol; det gælder både militser under den irakiske regering, det gælder andre militser, og det gælder selvfølgelig også dem, som har startet krigen i sin tid og det, som så senere er blevet til besættelsen.

Der skal nedsættes en sandhedskommission, og der kan man passende føle sig inspireret af, hvad der skete i Sydafrika, efter at apartheidregimet faldt. Den skal undersøge overgreb begået af koalitionsstyrker, regeringsstyrker samt oprørere og militsmedlemmer, den skal sikre oprejsning og erstatning til ofrene, og den skal i samarbejde med et irakisk råd komme med forslag til reform af politi og retssystem, der netop kan sikre retssamfundet.

Som afslutning på fredsprocessen kan man afholde valg om en ny grundlov.

Et meget vigtigt punkt i den plan og de ideer, vi har, er også, at der skal ske en genforhandling af alle de kontrakter, som har været forhandlet siden besættelsens start. Og det drejer sig ikke mindst om alle de kontrakter, der er blevet indgået under den midlertidige administration, hvor vi har set, at en række udenlandske firmaer, primært amerikanske, har fået nogle helt usædvanlig fordelagtige kontrakter, f.eks. Halliburton. De skal genforhandles. Alene det vil kunne give en masse milliarder til opbygning af det irakiske samfund.

Nogle af de milliarder kunne kommes i en fond, som kunne bruges til genopbygning af det irakiske samfund, og der kunne komme endnu flere penge, hvis man tog nogle af alle de militærudgifter, som der i dag bliver brugt til at føre krig for i Irak. Det er jo sådan, at alene USA bruger 6 milliarder amerikanske dollar om måneden alene til direkte krigsudgifter, og de krigsudgifter kunne bruges til at skabe meget civil genopbygning i Irak for.

Sidste punkt er dansk indsats. De penge, som Danmark i dag bruger på krigsindsatsen i Irak, skal også gå til genopbygning.

Det er en plan, den er opdelt i otte punkter, og den mener vi kan danne et grundlag for at tage en videre debat. Men som sagt er en forudsætning for, at der overhovedet kommer initiativer i gang, en forudsætning for, at der overhovedet er fred, at tropperne bliver trukket ud. Enhedslisten kan støtte forslaget, som er fremsat af Socialdemokraterne og De Radikale.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det ordføreren for forslagsstillerne, hr. Niels Helveg Petersen.

Niels Helveg Petersen (RV):

Debatten i dag har jo allerede været lang, og jeg skal ikke forlænge den.

Der har været en diskussion om signaler. Det har været fremhævet især fra hr. Jens Hald Madsens side, at det var farligt at sende signaler om en dato for tilbagetrækning. Men jeg tror, man er nødt til fra de borgerlige partiers side at vænne sig til, at den her diskussion om tilbagetrækning og datoer vil intensiveres i den kommende tid.

Kl. 20.00

Efter midtvejsvalget søger man i USA efter veje til at påbegynde tilbagetrækningen. Det samme er tilfældet i Storbritannien. al-Maliki har prøvet at sætte en dato på: den 1. juli. Og i en dansk sammenhæng er det mest interessant, at den danske regerings retorik jo er under tydelig forandring. Man taler nu om, at vi ikke vil blive en dag længere end nødvendigt, og det er en anden stemning, en anden retorik, der anvendes nu, end bare for få uger siden. Midtvejsvalget virker.

Vi mener fra radikal side, og det jo er forslagsstillerens opfattelse, at Danmark bør sende det signal, at vi ønsker at trække os ud. Det har vi ment i 2 år, og det mener vi stadig væk. Intet, der er sket i de 2 år, har kunnet rokke det mindste ved det ønske. Tværtimod er ønsket om, at vi kommer ud, stærkt forøget.

Vi var godt klar over, at vi ikke ville kunne få en vedtagelse, sådan som de politiske forhold er her i Tinget, om straks at trække os tilbage. Vi valgte derfor at fremsætte et forslag til folketingsbeslutning, som jo muliggør en udvalgsbehandling af spørgsmålet. Det er vi meget tilfredse med, fordi vi synes, der er en række spørgsmål om Irak, der fortjener at blive yderligere og

bedre belyst, end de kan belyses inden for rammerne af § 20-spørgsmål.

Der er f.eks. spørgsmål om militserne i Irak. Hvor store er de? Hvordan finansieres de? Hvordan er de koblet på det politiske system? Det er også i høj grad spørgsmål om at få belyst den økonomiske udvikling i Irak, få belyst arbejdsløshed, forsyning med el og olie. Det er spørgsmål om infrastrukturen, og hvordan den virker i Irak.

Det er også et spørgsmål om flygtningestrømme, om mordene og henrettelserne, om i det hele taget at have mulighed for at skaffe os bedre viden om, hvad der rent faktisk foregår i Irak, og i hvert fald den danske regerings vurdering af, hvad der foregår. Alt sammen for at bygge op til en plan for dansk tilbagetrækning. Det er hensigten med at fremsætte et forslag til folketingsbeslutning, og jeg takker for de bemærkninger, der er faldet.

Jeg er klar over, at forslaget ikke ser ud til at kunne vedtages, men i det mindste er der den fordel ved et sådant forslag, at det kommer til udvalgsbehandling, og det giver os mulighed for at stille en række af de væsentlige spørgsmål om udviklingen i Irak.

Første næstformand Svend Auken:

Jeg beder ordføreren om at blive stående. Der er to, der har bedt om korte bemærkninger. Først er det hr. Skibby.

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Nu nævnte udenrigsministeren jo før, at der var utrolig mange flere i Irak, der kunne glæde sig over at have fået adgang til internet, siden styrkerne fra international side var kommet derned. Men hvis man så kigger herhjem og kigger lidt på historien, kan man jo se, at den daværende danske statsminister forud for engagementet i Irak udtalte, at USA bare skulle sige, hvad de ville have, vi stod skulder ved skulder med USA, og vi vil følge USA hele vejen. Det udtalte statsminister, Poul Nyrup Rasmussen, dengang. Det skal De Radikale naturligvis ikke stå til ansvar for.

Men den nuværende radikale udenrigsordfører, hr. Naser Khader, har udtalt følgende i februar 2003, og der er et citat her fra Ekstra Bladet:

FN-mandat eller ej, masseødelæggelsesvåben eller ej, Saddam Hussein skal bare væk.

Ordene kommer fra den radikale hr. Naser Khader. Hr. Khader er også klar til at støtte et ensidigt USA-ledet angreb, fordi alternativet for ham er endnu værre. Det var så en radikal politiker, som er udenrigsordfører for Det Radikale Venstre i dag. Jeg vil gerne spørge: Er udenrigsordføreren alene med den holdning i Det Radikale Venstres folketingsgruppe?

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Hr. Naser Khader har deltaget i debatten tidligere i dag, og jeg kan forsikre om, at hr. Naser Khaders synspunkter med hensyn til Irakspørgsmål er fuldstændig identiske med dem, jeg har fremført her i dag.

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Det vil sige, at vi kan konkludere, at hr. Naser Khader har flyttet sig fra at være fortaler for, at man kunne være til stede i Irak uden FN-mandat, og uden at der var ødelæggelsesvåben i øvrigt, og også selv om der kun var tale om en direkte amerikansk foranlediget besættelse af Irak for at fjerne Saddam Hussein.

Der synes jeg da, at det er påfaldende, at man havde så travlt med at skynde sig ind i Irak, og nu har man så åbenlyst travlt med at skynde sig ud. Jeg synes ikke rigtigt, det harmonerer med de udtalelser, som hr. Naser Khader er kommet med i den her sag.

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Det Radikale Venstre har stemt imod, at vi tog del i Irakkrigen, da vi – om jeg så må sige – skyndte os ind – det er sådan set et meget godt udtryk. Det gjorde Danmark, og det var en forkert beslutning. Det var Det Radikale Venstre imod, det var hr. Naser Khader også.

Kl. 20.05

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Det er ikke for at trække debatten i langdrag, men jeg forstår fuldt ud ordførerens motivation for at stille spørgsmål via udvalgsarbejdet og på den måde få yderligere oplysninger. Nu er mekanikken i udvalgsarbejdet her i Folketinget sådan, at det er regeringen, der svarer, og derfor er debatten her i Folketingssalen de regeringsbærende partiers mulighed for at få oppositionens forslag underkastet nærmere analyse.

Jeg er altså oprigtig meget interesseret i at vide, hvem det er, der skal passe på de danske civile, som godt må være i Irak, efter at man har trukket de danske soldater hjem ifølge det forslag, som hr. Niels Helveg Petersen er ordfører for her. Jeg er meget optaget af, hvad det er for en tænkning, man har i oppositionspartierne på det her område.

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Folketingets regler tillader jo også regeringspartierne at stille spørgsmål i et hvilket som helst udvalg, og det synes jeg da, man skal benytte sig af, hvis der er noget, man har brug for at få at vide. Hvad angår det specielle, der står i forslaget om beskyttelse af civile, så forholder det sig jo sådan, at vi har civile dernede, som vi også beskytter med militært personel. F.eks. er den danske ambassadør i Bagdad jo under beskyttelse. Jeg tror, der er et beskyttelseselement dernede på ca. 20 mand.

Det, vi har sagt her, er, at hvis der er brug for, at dansk civilt personel dernede har beskyttelse for at kunne udføre deres arbejde, er vi helt klar til at være med til at støtte noget sådant.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Nu vil jeg ikke udvikle en lang debat om Folketingets procedure, men hr. Helveg Petersen ved jo godt, at vi ikke kan stille skriftlige spørgsmål med krav og forventning om, at oppositionen svarer skriftligt, sådan som man kan til regeringen. Lad det nu være.

Jeg vil meget gerne vide: Hvor mange soldater mener forslagsstillerne, der er brug for for at sikre tilstrækkelig sikkerhed til det civilpersonel, som åbenbart gerne må fortsætte arbejdet i Irak? Hvordan forestiller man sig det skruet sammen?

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Det kan jeg virkelig ikke sætte tal på. Det kommer an på typen af civilt personel og hvor mange, så det må jo bero på en konkret vurdering. I øvrigt vil jeg sige, at der faktisk i sidste folketingsår skete det, at regeringspartierne stillede spørgsmål til oppositionspartier, der havde fremsat et beslutningsforslag, så det er der altså fortillfælde for.

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Man må have mig undskyldt, men som formand for Forsvarsudvalget bliver jeg alligevel nødt til at stille et spørgsmål. Mener De Radikale så ikke, at den måde, man vil møblere på med de soldater, der nu skal til for at følge de her civile rundt i Irak, hvor de skal arbejde, er at spille endnu mere hasard med de danske soldaters liv og helbred end det, vi ser i dag, hvor de trods alt er med i en talstærk koalition? Nu skal vi altså til at sende ganske få soldater rundt på må og få uden en stor opbakning, hvis det går galt. Jeg synes, det virker som ren hasard, hvis det skal ske på den måde.

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg forstår ikke spørgsmålet. Vi har 20 mand i Bagdad. De opererer overhovedet ikke i forbindelse med styrken i Basra, men opererer som sikkerhedsfolk i Bagdad uden at være i nærkontakt, om jeg så må sige. Men jeg er da overbevist om, at man kan opnå aftaler med den irakiske regering og med amerikanerne om tilstedeværelse af sådanne sikkerhedsfolk.

(Kort bemærkning).

Allan Niebuhr (KF):

Men de der 20 soldater, der arbejder i Bagdad omkring ambassadøren, har jo netop den resterende del af koalitionen som deres sikkerhedsnet. Vi må jo gå ud fra, hvis vi skal følge op på det, der er blevet sagt fra oppositionens side i dag, at vi skal have rensset Irak, vi skal have gjort Iraks soldater fri, og vi skal have gjort Irak til et sted, hvor irakerne selv kan møblere det hele og så få lidt hjælp udefra fra nogle civile. Så kan vi jo altså ikke blive ved med at regne med, at der

enten er amerikanere eller englændere til at hjælpe os med støtte. Jeg synes stadig væk, at det, man her siger, ikke virker overvejende gennemtænkt.

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg kunne ikke drømme at mistænke amerikanere eller briter for, at de ikke ville være indstillet på, at danske sikkerhedsfolk kunne arbejde sammen med dem i det miljø, der findes i Bagdad. Selvfølgelig kunne sådanne aftaler opnås.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Forsvarsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Op-hold*). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Første næstformand (Svend Auken):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 6. december 2006, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 20.10